

Gedetailleerde wig aan rand van Buitenpost

In dit gebruikelijke, banale beeld staan gebouwen die er werkelijk toe doen, vaak wat verloren en zielig bij. Ze komen tussen een warboel te staan en boeten aan effect in. Soms is het treffen in deze trieste situatie. Het huis aan Berberkruid 17 in Buitenpost heeft dat geluk gehad. Het is niet ingeklemd, maar terechtgekomen aan de rand van het te ontwikkelen gebied. Bovendien kwam het te staan bij een vijfverachtige waterkom die een spontaan restaurant in de ontwikkelingen van de Mûnewyk lijkt.

Opdrachtgever en architect hebben het, denk ik, ook met elkaar getroffen. Dat vertelt het huis tenminste; het staat er zonder aarzelingen, heel trefzeker. Het lijkt zich er nu al thuis te voelen. Het is een wig, een afgeschuinde doos zonder tierelantijnen, maar ontworpen volgens een duidelijk concept en met een verzorgde detaillering. Een woning die niet uit een catalogus is gekozen, behoort ontworpen te worden met de

Bij Buitenpost krijgt in het zuidoosten een nieuwe woonwijk, de Mûnewyk, geleidelijk gestalte. We zien er het gebruikelijke beeld: een mengelmoes van standaardhuizen en woningen in 'aparte', meestal romantische smaak. Ik weet niet wat saaiër is.

wensen van de opdrachtgever als uitgangspunt en de bouwvoorschriften als grenzen. Er kan dan van een thema worden uitgegaan: klassiek (zeer in de mode), rustiek, Hans en Grietje, zakelijk, techno of specifieker: herenhuis jaren dertig, boerdette (die wat op zijn retour lijkt

te zijn), blokkendoos. Uitgangspunt kan ook een themaloos concept zijn, een sterke hoofdvorm in gewenste materialen. Aan Berberkruid 17 is gekozen voor een langgerekt doosvormig volume dat door een lessenaarkap in één beweging is afgeschuind. Schuine volumes

ARCHITECTUUR

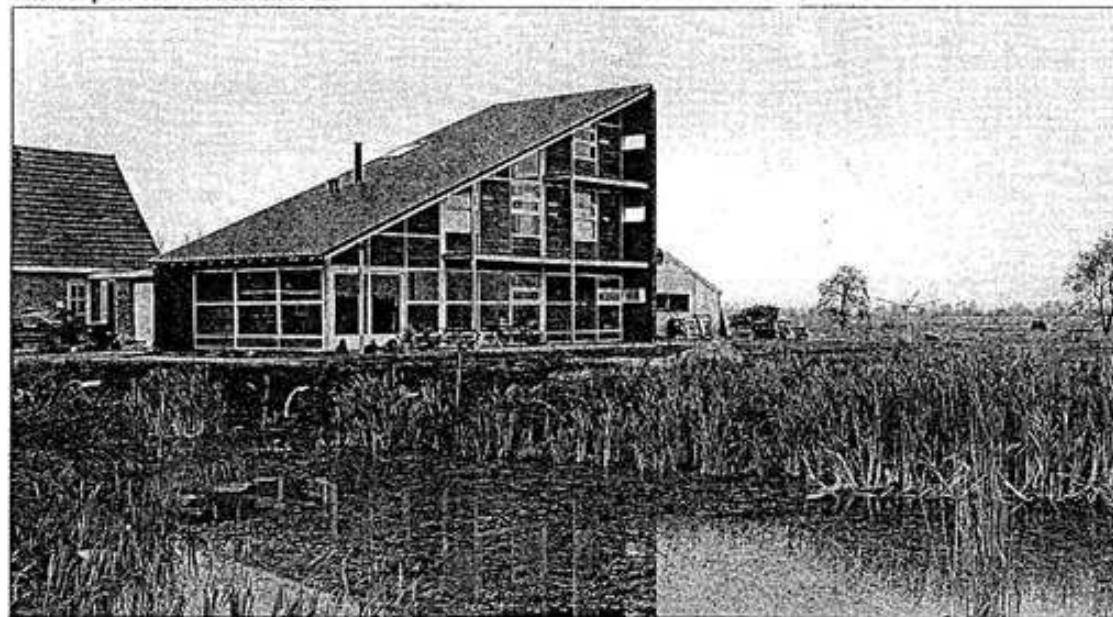

Foto LC/Paul Janssen

sloten deuren. De oostelijke wand schiet ver door zodat daar een beschermingswand voor de balkons is gevormd, met overigens flinke perforaties voor een uitzicht op het landschap.

Bij deze grote gebaren van de hoofdvorm vallen de verzorgde details op. Zo zijn de houten paneelvullingen niet zo maar in vlakken getimmerd, maar de fijn bezaagde red cedar-plankjes liggen gepotdekseld over el-

kaar. Het effect is rustiek en fragiel.

De balkons aan de zuidzijde, beschermd onder het ruime dakoverstek, moeten nog borstweringen ontvangen van dit fraai verwerkte materiaal. Aan de gesloten zijde zijn de vensterspleten op een zorgvuldige wijze ingekaderd tussen zinken dorpels en lateien.

Tijdens de bouw waren bescheiden bordjes tegen de lage voorgevel geplaatst met: Ont-

werp A.J. Knecht, Kollum en Bouwbedrijf D. Adema. Deze Knecht is dus geen officiële architect, want dat is een beschermd beroep. Een technische tekenaar met een flinke bouwkundige opleiding, met ervaring bij architectenbureaus en met talent mag zich niet 'architect' noemen. Hij mag het beroep wel uitoefenen en dat is in dit geval maar goed, want Knecht kan er wat van. Vaak zouden 'ontwerpers' uit het architectenvak geweerd moeten

hebben gewoonlijk niet mijn sympathie. Maar deze wist zich voor mij te winnen.

De woonfuncties zijn georiënteerd op het licht, op de zon, de zuidwestelijke gevels zijn grotendeels geopend dankzij de stalen structuur. De noordoostelijke zijden waarachter de secundaire gebruiksfuncties zijn gestopt, zijn, op wat lichtsleuven en de deuren na, gesloten gebleven. De schuine vorm van de wig, de scheg of de taartpunt komt volop tot zijn recht, dankzij het stalen dak dat in één beweging de hele boel afdekt. Bijna, want hoog zit nog een enkel dakvenster in de geprofileerde reuzenplaat.

Het gebouw bestaat uit twee tegen elkaar geschoven winkelhaaken. De vriendelijke, extraverte haak aan zuid- en westkant bestaat uit het skelet dat met vensters en panelen van red cedar is ingevuld. De weerbarstige, introverte haak aan noord- en oostzijde is gemetseld van een donkerrode, gemeeleerde baksteen met kleine vensters en geworden omdat ze geen architectuur kunnen scheppen. Maar veel officiële architecten kunnen dat evenmin.

Knecht uit Kollum is voor mij een architect. Punt. In de architectuur doet iedereen maar wat en ontwerpers en architecten moeten het wel heel bont maken, willen welstandscommissies en andere adviseurs het afwijzen. Erger is het met de tuinontwerpers. De laatste jaren is er een volstrekte wildgroei van hoveniers. Waarom is er in vredesnaam geen kwaliteitsbeoordeling voor tuinen, hele wijken kunnen er door worden verpest.

In de Mûnewyk zie je geleidelijk deze karakterloze, door glossy tijdschriften en reclameprogramma's op tv gedicteerde hovenierstuinen ontstaan. En het is zo simpel: een ligusterhaag, perken grind of gras naar keuze, een rozengroep of hortensia al gelang de voorkeur en wat bollen in het voorjaar.

Dat kan iedereen toch zelf? Daar hoeft je toch geen aanstellerige hovenier voor die je ook nog verplicht om zijn bord een half jaar in de voortuin te houden? Met het mooie huis aan het Berberkruid komt het wel goed, want Knecht schakelt, als hem dat gegund wordt, meestal een echte tuinarchitect in.

PETER KARSTKAREL